

Warszawa, ...^{XII}.....2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Zastępca
Rzecznika Praw Pacjenta
Izabela Jakubczak-Rak

RzPP-ZZP-073-21-1/BW/12

KOPIA

Pan

Władysław Puzoń

Departament Prawny

w Ministerstwie Zdrowia

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Mając na względzie dyspozycję przepisu art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*¹ oraz pozyskane informacje od pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta² – pełniących funkcję Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego w placówkach psychiatrycznych, podnoszę temat, który niewątpliwie wymaga stanowiska w zakresie dostępu do dokumentacji medycznej pacjenta.

Przedmiot sprawy dotyczy utrudniania/ uniemożliwiania przez środowisko medyczne wykonywania Rzecznikom Praw Pacjenta Szpitali Psychiatrycznych (członkom korpusu służby cywilnej³) ustawowych zadań, w szczególności możliwości wglądu do dokumentacji pacjenta (mimo posiadanego upoważnienia pacjenta).

Najczęściej, wskazywany przez lekarzy powód to: brak zdolności chorego do wyrażenia „świadomej” zgody, lub ostry przebieg choroby psychicznej pacjenta. Wobec, prezentowanej tezy, zachodzi wątpliwość, czy ww. ograniczenie do wglądu w dokumentację medyczną pacjenta jest stosowane tylko wobec Rzeczników, czy także wobec osób bliskich upoważnionych do ww. czynności.

¹ Tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 159, poz. 742.

² Zgodnie z art. 56 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, o których mowa w przepisach ustawy dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego są pracownikami biura i wykonują swoje zadania przy pomocy tego biura.

³ art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*

Ministerstwo Zdrowia
ds. Zdrowia Psychicznego

Grzegorz Błażewicz

3.12.12
W...

Na wstępie należy podnieść, iż status Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego i zakres jego zadań regulują przepisy od art. 10a do art. 10d ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego*⁴.

Zgodnie z intencją ustawodawcy Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego został powołany⁵ w celu zapewnienia realizacji praw osób korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpitale psychiatryczne. Szczegółowy zakres obowiązków wskazanego Rzecznika wynika z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2006 r. *w sprawie szczegółowego trybu i sposobu działania Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego*.⁶

Art. 10b ust. 1 i 2 przywołanej ustawy stanowi, iż ochrona praw osób, o których mowa w art. 10a ust. 1, należy do zadań Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, w szczególności pomoc w dochodzeniu praw związanych z przyjęciem, leczeniem, warunkami pobytu i wypisaniem ze szpitala psychiatrycznego, wyjaśnianie lub pomoc w wyjaśnianiu ustnych i pisemnych skarg tych osób (...).

Mając na względzie przepisy art. 23 ust. 1 w zw. z art. 9 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*, pacjent i jego przedstawiciel ustawowy ma prawo do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Pacjent może upoważnić do dostępu do dokumentacji medycznej każdą inną osobę. Osoby trzecie mogą takie prawo nabyć w drodze upoważnienia udzielonego przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego (art. 26 ust. 1 ww. ustawy).

W trybie art. 10b ust. 4 pkt 3 ustawy *o ochronie zdrowia psychicznego*, Rzecznik w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, ma prawo wglądu w dokumentację medyczną za zgodą osoby, o której mowa w art. 10a ust. 1, jej przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego lub faktycznego. W przywołanej ustawie nie zapisano *expressis verbis* obowiązku pisemnej zgody pacjenta, co może oznaczać również sytuację ustnej zgody lub zgody wyrażonej w obecności świadków.

Warto w tym miejscu wyraźnie wskazać, iż Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego nie ingeruje w proces leczniczo-terapeutyczny. W sytuacji, gdy dochodzi do uprawdopodobnionego naruszenia prawa pacjenta, ww. Rzecznik weryfikuje dokumentację medyczną w kontekście przestrzegania praw pacjenta, np.:

⁴ Tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.

⁵ w wyniku nowelizacji ustawy *o ochronie zdrowia psychicznego* z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 141, poz. 1183).

⁶ Dz. U. z 2006 r. Nr 16, poz. 126 z późn. zm.

- podstawy prawnej przyjęcia do szpitala psychiatrycznego z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie procedur;
- zasad stosowania przymusu bezpośredniego, w tym sposobu sprawowanej opieki nad pacjentem;
- zachowania terminowości odnośnie sporządzania opinii sądowo-psychiatrycznej;
- rzetelności, kompleksowości prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie prawa pacjenta do informacji.

W myśl § 78 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. *w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania*⁷, podmiot udostępnia dokumentację podmiotom i organom uprawnionym bez zbędnej zwłoki.

Zatem, jeżeli uprawnioną osobą do wglądu w dokumentację medyczną pacjenta jest Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, to Kierownik podmiotu leczniczego, na terenie którego Rzecznik wykonuje swoje zadania, zapewnia warunki do wykonywania tych zadań - w tym możliwość zapoznania się z treścią dokumentacji medycznej (art. 10b ust. 5 ustawy *o ochronie zdrowia psychicznego*).

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie proszę o przedstawienie opinii – czy personel medyczny ma prawo odmówić Rzecznikowi Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego dostępu do dokumentacji medycznej pomimo, iż pacjent upoważnił ww. Rzecznika do przedmiotowych czynności.

ZASTĘPCA
RZECZNIKA PRAW PACJENTA

Izabela Mikuliczak-Rak

---

⁷ Dz. U. Nr 252, poz. 1697.

C

C

1

1

1